

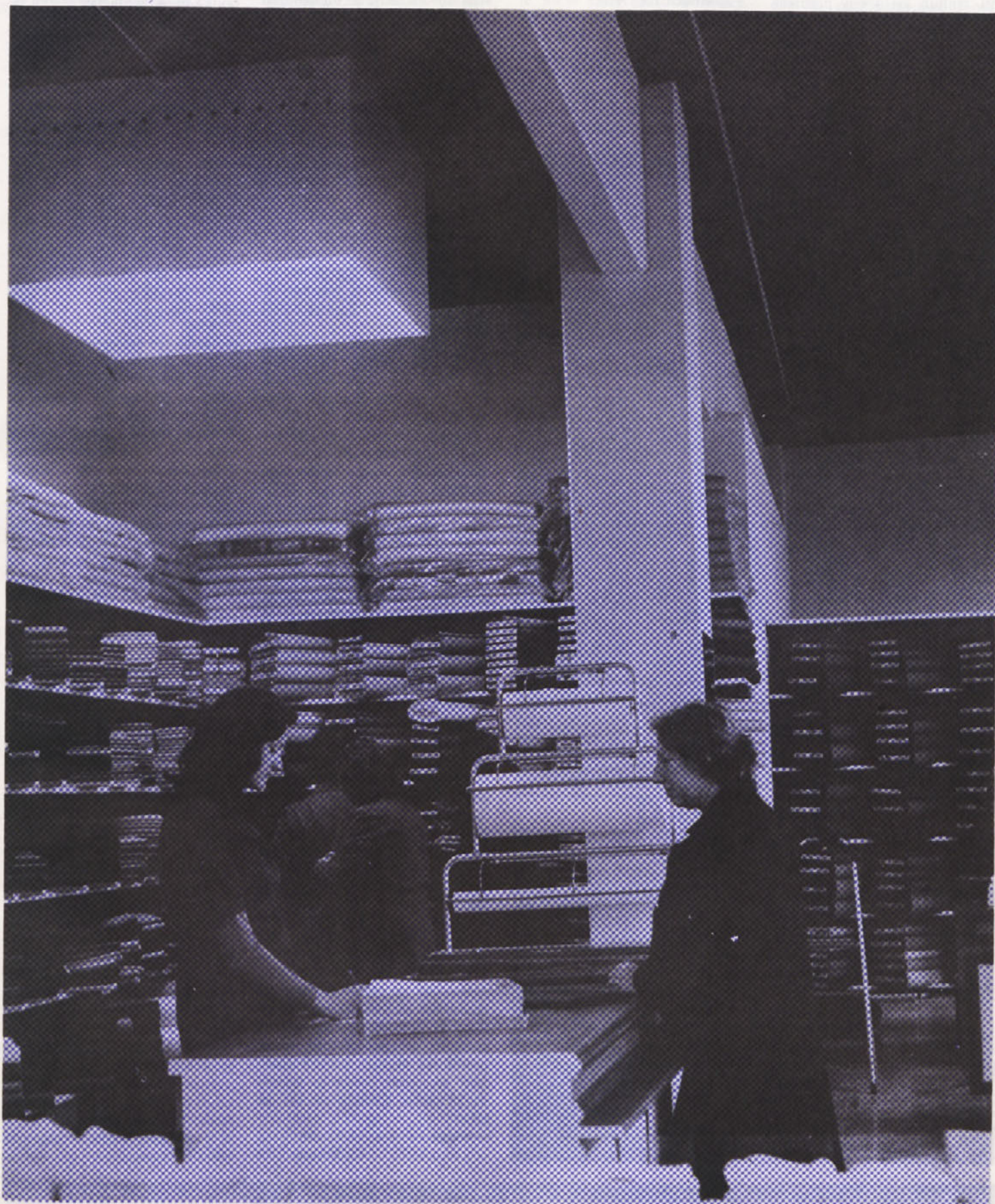

Številka 4 – Leto IV

Novo mesto, 7. aprila 1976

Novoteks

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO

PREGLED POSLOVANJA ZA LETO 1975

Pri ocenjevanju poslovanja za leto 1975 moramo opredeliti vpliv zunanjih faktorjev, ki so vplivali na dosežene ekonomske rezultate v letu 1975 ter analizirati naše delo v podjetju.

Od zunanjih faktorjev, ki so brez dvoma močno vplivali na poslovanje, je padec povpraševanja po tekstilnih izdelkih kot posledica visokih zalog in znižanja realnih zaslužkov prebivalstva. Dosežena je bila občutno nižja prodaja od planirane, in sicer: pri tkaninah za 11 %, pri konfekciji za 19, pri Strešniku za 14 in Trgovini za 2 %; to je skupaj za okoli 15 %. Doseženi obseg prodaje je vplival na izvrševanje plana proizvodnje in na doseženo produktivnost dela. Kljub stabilizacijskim težnjam celotnega gospodarstva smo v lanskem letu beležili stalen porast stroškov poslovanja zaradi podražitev in povečanje nekaterih družbenih dajatev. Pri približno enakem obsegu porabe od leta 1974 so se stroški povečali predvsem pri sledečih postavkah: pri električni energiji za 34 %, pri stroških kurjave za 25 %, pri rezervnih delih in režijskem materialu za 47 %, pri PTT storitvah za 34 %, pri transportnih in ostalih storitvah za 69 % in pri zavarovalnih premijah za 86 %. Poseben problem predstavlja visoka obremenitev za obresti od kreditov, saj od skupnega stroška 18.489.512 dinarjev odpade na obresti za obratna sredstva znesek 9.668.634 din. Pretežni del tega je bremenil konfekcijo, in to 7.019.366 din, kar je pri nizki akumulativnosti konfekcijske panoge prevelika obremenitev. Naraščanje teh stroškov je bilo kompenzirano z nižjimi stroški, na katere vplivajo delovni kolektivi (tozdi), z znižanjem amortizacije nad minimalnimi stopnjami, z znižanjem

režijskih OD, predvsem nadur in s stagnacijo osebnih dohodkov.

Letni plan celotnega dohodka in razdelitve je bil dosežen v sledečih odstotkih (izločena je interna realizacija, ki ni bila planirana):

- celotni dohodek 92 %
- porabljen sredstva 99 %
- dohodek 73 %
- pogodbene obveznosti 88 %
- zakonske obveznosti 72 %
- osebni dohodki 82 %
- ostanek dohodka 29 %

Na nižji odstotek izvršitve plana celotnega dohodka v primerjavi z izvršitvijo plana porabljenih sredstev so vplivali sledeči razlogi: nižja prodaja od planirane, priznane višje kondicije kupcem in razprodaja starih zalog. Letni plan pokritja po tozdi je izvršen v sledečih odstotkih:

- pri Tkanini 88 %
- pri Konfekciji 51, %
- pri Strešniku 83 %
- pri Trgovini 92 %
- pri predilnici Metlika 75 %

Skupno je bilo realiziranega za 67.138.000 din manj pokritja, kar se je odrazilo v doseganju letnega plana dohodka, ki je izvršen samo 73 %. Pokritje je razlika med neto realizacijo in variabilnimi stroški, to je materialom izdelave in OD izdelave. Letni plan ostanka dohodka je izvršen le 29 %. Po tozdi je bil dosežen sledeči ostanek dohodka:

- pri Tkanini 31.680.495 din
- pri Predilnici Metlika 4.787.443 din
- pri Strešniku 2.414.863 din
- pri Trgovini 2.808.063 din

Pri konfekciji smo tudi v letu 1975 zabeležili izgubo, in sicer v znesku 28.295.412 din, tako

da je skupni ostanek dohodka za podjetje po zaključnem računu le 13.395.453 dinarjev. Izgubo konfekcije so krili ostali tozdi solidarno v sorazmerju z doseženim ostankom dohodka.

V letu 1975 je bila obračunana le minimalna amortizacija, v gospodarskem planu pa smo planirali tudi pospešeno amortizacijo. Na račun storna pospešene amortizacije je bil dosežen za 10.546.990 din višji ostanek dohodka. Zato moramo pri oceni ekonomskih rezultatov upoštevati tudi amortizacijo. Seštevek bruto ostanka in skupne amortizacije nam pokaže naslednjo sliko.

TOZD	Planir. bruto ost. in amortizacija	Dosež. bruto ost. in amortizacija plana	%
Tkanina	40.571.583	42.697.117	105
Pred. Metlika	10.012.584	6.378.314	64
Konfekcija	11.524.832	-25.047.299	—
Strešnik	6.606.990	3.452.335	52
Trgovina	5.385.760	3.004.016	56
SKUPAJ	74.101.749	30.484.483	41

Stopnja bruto akumulacije se je znižala od 9,3 % v letu 1974 na 3,7 % v letu 1975. Za leto 1975 pa je bila planirana stopnja 8,9 %.

Kratka analiza doseženega bruto ostanka dohodka in amortizacije, to je bruto akumulacije:

TOZD TKANINA

Izpad dohodka zaradi nižje prodaje, ki zaostaja za planirano prodajo za 11 %, in za 25 % višje kondicije priznane kupcem (komercialni popusti, kvalitetni popusti in skonti) je bil v celoti kompenziran:

- z nižjimi fiksnimi stroški in
- z nižjimi osebnimi dohodki.

Letni plan fiksnih stroškov brez režijskih osebnih dohodkov je izvršen 84 %. V primerjavi z letom 1974 so se ti stroški povečali le za 9 %. Letni plan skupnih bruto osebnih dohodkov je izvršen 79 %. Skupni stroški in osebni dohodki na meter prodanih tkanin so znašali:

- v letu 1974 — 31,42 din
- v letu 1975 — 33,92 din
- po planu za l. 1975 — 37,00 din.

Stroški za meter so višji od leta 1974 za 8 %, na plan pa so nižji za 8 %. Z upoštevanjem stroškov in osebnih dohodkov predilnice Metlika so bili doseženi za meter prodanih tkanin in pletenin sledeči stroški in OD:

- v letu 1974 — 37,72 din
- v letu 1975 — 42,33 din

— po planu za l. 1975 — 47,39 din.

Skupno s predilnico Metlika so se stroški in OD povečali v letu 1975 za 12 % na prodani meter tkanin in pletenin.

Podražitev stroškov in osebnih dohodkov na enoto proizvodnje neposredno vpliva ob nespremenjenih oziroma celo znižanih cenah na padec dohodka in akumulacije.

TOZD PREDILNICA METLIKA

Glavni razlogi, ki so vplivali na nižji odstotek dosežene aku-

mulacije, so poleg nižje proizvodnje v Repco predilnici (49 % plana) isti kot pri tozdu Tkanina, to je izpad v prodaji in višje kondicije, priznane našim kupcem. Tudi delovni kolektiv predilnice Metlika je pretežni del izpada v proizvodnji Repco predilnice in prodaje na trgu uspel kompenzirati z nižjimi stroški in OD, ki so glede na plan doseženi 72 %. Stroški in osebni dohodki na kg preje so znašali:

- v letu 1974 — 33,09 din,
- v letu 1975 — 35,76 din,
- po planu za l. 1975 — 44,14 din.

V primerjavi z letom 1974 se je 1 kg preje podražil za 8 %, vendar pa so stroški na plan nižji za 19 %. Planska primerjava za leto 1975 ni realna, ker se je že s planom predvidevala občutno nižja proizvodnja glede na inštalirane kapacitete.

TOZD KONFEKCIJA

Zaradi poslovne izgube Konfekcije v letu 1974 je bil sprejet sanacijski program, s katerim je bil predviden že v letu 1975 prehod na rentabilno poslovanje. Pred delovne kolektive Konfekcije so bile postavljene velike zahteve za ureditev poslovanja, ki so se nanašale predvsem na sledeče:

- povečati prodajo,
- povečati proizvodnjo ob enakem številu zaposlenih,
- znižati stare zaloge za 180.000 kom,

PREGLED POSLOVANJA ZA LETO 1975

- znižati stroške proizvodnje in režijske OD,
- izboljšati kvaliteto dela, izpolnjevati roke in urediti delovno disciplino.

Te naloge smo izvršili le delno, vendar je na realizacijo določenega dela nalog vplivala še poslabšana tržna situacija.

Kot posledica takšnega stanja je poslovna izguba v skupnem znesku 28.295.412 din, s skupno porabo pa se ta izguba poveča na 29.386.430 din.

Pretežni del izgube odpade na razprodajo starih zalog iz preteklih let in zalog, ki so nastale pred sprejemom sanacijskega programa. Za razprodajo preko 300.000 kosov zalog je Konfekcija izgubila 17.653.473 din, za odpis zalog po finančnih predpisih in neusklajenih saldov pa nadaljnjih 3.101.583 din. Tako znaša izguba iz tekočega poslovanja 7.540.356 din, kar je v glavnem posledica prenizke proizvodnje, saj je bilo narejenega za 15 % manj kot smo planirali.

Določen napredek je zabeležen pri gibanju stroškov in osebnih dohodkov na kos proizvedenih izdelkov. V primerjavi s sanacijskim programom so stroški in osebni dohodki višji za 7 %, kar je v pretežni meri posledica višjih stroškov obresti in višjih stroškov, na katere kolektiv ni imel vpliva. Osebni dohodki na enoto izdelka odstopajo le za 0,90 din.

Skupni stroški in osebni dohodki 70,72 din za enoto ne dajejo možnosti uspešnejšega poslovanja in konkurenčnosti na trgu, posebno v izvozu, zato bo potrebno:

- povečati produktivnost dela,
- znižati stroške poslovanja, in to: obresti preko znižanja zalog, stroške prevoza, embalaže, režijskega materiala, rezervnih delov, ptt storitve itd.; to je vseh tistih stroškov, ki so naraščali kot posledica neurejene organizacije poslovanja.

TOZD STREŠNIK

Izpad bruto akumulacije za 3.154.655 din je pretežno posledica nižje prodaje od planirane, in sicer za 14 %. Doseženi variabilni stroški ne presegajo kalkulativnih. Velik del dohodka je izpadel zaradi poslabšanja kvalitete (klasirani strešniki), skladiščnega in transportnega loma in izmeta v proizvodnji. Doseženi ostanek dohodka je še vedno zadovoljiv, zato lahko

sanacijo Strešnika ocenimo kot uspešno.

TOZD TRGOVINA

Kljub naraščanju stroškov pri prodajalnah (ptt storitve, najemnine, zavarovalne premije, ostale storitve vzdrževanja) je tozdr Trgovina uskladil stroške poslovanja z obsegom prometa. Skupna bruto akumulacija je nižja od planirane za 44 %. Pretežni del razlike se nanaša na odpis nekurantnih zalog, in sicer znesek 1.257.000 din, in na stroške investicijskega vzdrževanja prodajalne Bršlin v skupnem znesku 231.000 din. V primerjavi s planom je bilo realiziranih za 25 % manj internih kondicij, kar je posledica manjšega obsega nabav lastnih tkanin in konfekcijskih izdelkov.

STROŠKI IVS IN SKUPNIH SLUŽB PODJETJA

Fiksni stroški in osebni dohodki IVS so se v primerjavi z letom 1974 povečali za 6 %, glede na plan pa so bili doseženi 82 %. Ugodno gibanje stroškov v odnosu na planirane je zaradi nižjega števila zaposlenih in pretežno zaradi nižjih OD, posebno nadurnega dela. Fiksni stroški skupnih služb podjetja so doseženi 96 % glede na plan. V izvršitev so zajeti nekateri stroški, ki smo jih planirali direktno po tozdrh. To so stroški vratarske in čuvajske službe, pretežni del stroškov ptt storitev, pretežni del pisarniškega materiala, odvoz smeti in drugi. V kolikor bi bili ti stroški pravilno razdeljeni na porabnike, bi bila izvršitev letnega plana nižja za okoli 15 %.

RAZPOREJANJE DOHODKA IN DELITEV SREDSTEV ZA OSEBNE DOHODKE

Na podlagi obstoječih zakonskih predpisov smo pri razporejanju dohodka na del za osebno in skupno porabo in na del za razširjeno reprodukcijo vezani: 1. na resolucijo o družbeno-ekonomskem razvoju SR Slovenije in 2. na samoupravni sporazum tekstilne panoge — podpisnic predilnice, tkalnice in oplemenitilnice SRS.

Doseženi ekonomski rezultati in razporejanje dohodka niso v celoti v skladu z resolucijo. Kot osnovo določa resolucija stopnjo rasti bruto dohodka, to je dohodka povečanega za amortizacijo. Naraščanje osebnih dohodkov lahko znaša le 90 % rasti bruto dohodka. Zaradi izjemno ugodnih rezultatov metraže v letu 1974 bi se morali osebni dohodki podjetja celo znižati glede na leto 1974. Zaradi izboljšanja poslovanja v letu 1975 v primerjavi z letom 1974 izpolnjujeta določila reso-

lucije le tozdr STREŠNIK in TRGOVINA.

Glede na samoupravni sporazum dejavnosti razporejena sredstva za osebne dohodke niso presegala s sporazumom dogovorjene višine.

Ne glede na določila resolucije in samoupravnega sporazuma se je povprečni mesečni osebni dohodek (razporejeni) povečal za 6 %, kar je za okoli 20 % manj od povečanja življenjskih stroškov v letu 1975 v SR Sloveniji.

DRAGO SOTLER

Prišli - odšli

Od 21. februarja do 25. marca 1976 so v našo delovno organizacijo prišli naslednji delavci: TOZD tkanina — delovna enota oplemenitilnica: Furman Martin; TOZD tkanina — delovna enota predilnica: Rostohar Alojz, Zgonec Jože, Valčič Boris, Bjelošević Zdravko, Čečelič Joško, Verščaj Vili, Huč Alojz; TOZD tkanina — delovna enota priprava: Fabjan Anton, Dragman Jože, Potočar Alojz, Gracar Martin, Kobe Marija, Stojanović Nada, Stalcar Bojan; TOZD konfekcija — delovna enota Novo mesto: Rabzelj Stefanija; TOZD strešnik, Dobruška vas: Jerman Jože; Skupne službe podjetja — finančni sektor: Jurca Nevenka; Skupne službe podjetja — investicijsko vzdrževalni sektor: Redek Ciril. V istem času so podjetje zapustili naslednji delavci: TOZD

tkanina — delovna enota predilnica: Jerman Miha, Mežnar Ivan, Pavlin Peter, Primc Janez, Šimac Mladen; TOZD tkanina — delovna enota oplemenitilnica: Božič Marija, Zeslin Anica; TOZD tkanina — delovna enota priprava: Vidic Zlatko; TOZD konfekcija — delovna enota Novo mesto: Tončič Edelgard, Kirn Branko, Udovč Rudolf, Sajevec Branka, Rifelj Ivan, Huč Jožefa; TOZD Strešnik, Dobruška vas: Virant Anton, Keglovci Alojzij; Skupne službe podjetja — finančni sektor: Jerič Janez; Skupne službe podjetja — mehanografski oddelek: Možina Tomaž; Skupne službe podjetja — investicijsko vzdrževalni sektor: Pirč Ciril; Skupne službe podjetja — menza: Vidmar Jožica; Konfekcija Vinica: Črnič Nada, Saftič Stanko;

Novo vodstvo OO ZK Tkanina

Komunisti OO ZK tozda Tkanina poslušajo govor tov. Pavlina.

V sredo, 25. februarja, je bila v kadrovskem oddelku 1. konferenca osnovne organizacije ZK tozda Tkanina. Konference se je udeležilo 29 članov OOK ter povabljeni gostje: Avgust Fajfar, Franc Kovačič, Hinko Šintler in Mijo Kurpes.

Komunisti so najprej obsodili zločinsko dejanje teroristov, ki so zahrbtno ubili jugoslovanskega konzula Edvina Zdobca, nato pa so poslali protestno pismo zunanjemu sekretariatu v Beograd. Sledilo je poročilo o delu OOK v preteklem mandatnem obdobju, ki ga je podal sekretar Ratimir Pešič. V razpravi, ki je bila zelo živahna in zanimiva, so sodelovali skoraj vsi prisotni. Govor je bil o tozdu Konfekcija, trenutni situaciji v podjetju, vlogi mladih ljudi v ZK, novemu sistemu plačevanja ter izvajanju stabilizacijskih ukrepov.

Po razrešitvi starega vodstva je bilo izvoljeno novo, in sicer: sekretar OOK Tkanina je Jože Špan, člani sekretariata pa so Franc Kenda iz predilnice, Slavka Kozelj iz priprave, Srečko Serčič iz tkalnice, Zvone Bavčar iz skupnih služb ter Djuro Jakšič iz oplemenitilnice.

IZ TREBINJA

I PO 12 SATI KADA
ZATREBA

Ovogodišnja proslava 8. marta — Medjunarodnog dana žena, za razliko od ranije, u „Novoteksovom“ pogonu u Trebinju, ovog puta imala je radni karakter. Zapravo, skromni pokloni i rad u dvije smjene po 12 sati. I to je bilo cijelo praznovanje. Ono što posebno treba istaći je činjenica, da su radnice ove „ženske fabrike“ to primile kao nešto normalno. Sve su došle na posao i radile. Tako se radilo samo dva dana (osmog i devetog marta), a onda normalno po osam sati.

Medjutim i ranije, ako je trebalo nešto, nekakav model — na koji se čekalo, radilo se užurbano, produženo ili se formirala treća smjena...

POSJETILI I „ZEMLJAKE“

Delegacija Republičke konferencije Saveza socijalističke omladine Slovenije, koju je predvodio predsjednik Ljubo Jasić, boravila je nedavno u Trebinju. Sa gostima iz Slovenije u Trebinju je boravio i predsjednik Republičke konferencije SSO BiH, Muhamed Abadžić.

ZAHVALA

Ob težki izgubi očeta se vsem sodelavcem za izrečeno sožalje in poklonjeno cvetje iskreno zahvaljujem.
Tone Kaferle
z družino

U društvu svojih ljubaznih domaćina gosti su obišli branu Grnčarevo i kulturno-istoriske spomenike grada na Trebišnjici. U prijateljskom razgovoru i srdačnoj atmosferi razmjenjena su iskustva sa omladinskim rukovodstvom trebinjske komune.

Prijatelji iz Slovenije nisu zaboravili da obidju i pogon „Novoteksa“ iz Novog mesta u Trebinju. Bila je to posjeta „zemljacima“ kako neko u šali reče.

USKORO OOUR

Još jedna radna organizacija u Trebinju, kako saznajemo, treba uskoro da dobije status osnovne organizacije udruženog rada.

Zapravo, riječ je o pogonu konfekcije „Novoteks“ iz Novog mesta, u ovom sunčanom gradu na jugu Hercegovine. Glavni direktor „Novoteksa“ August Fajfar i direktor organizacije udruženog rada „Konfekcija“ Slavko Pavlin, boravili su nedavno u Trebinju, gdje su vodili razgovore o unapređenju samoupravnih odnosa u pogonu „Novoteksa“ u Trebinju. Zaključeno je, da u što skorijem roku pogon dobije status osnovne organizacije udruženog rada sa svojstvom pravnog lica i sopstvenim žiro-računom.

Poslovi oko konstituisanja trebinjskih konfektionara na novim propisima i Ustavnim načelima su već otpočeli, i završiće se u najskorije vrijeme.

MEHO BARAKOVIĆ

BERITE
TOVARNIŠKO
GLASILO
NOVOTEKS

Slovenski oktet na praznovanju dneva žena

8. marca je bila v Novoteksovi tkalnici proslava dneva žena. Pred polno halo je najprej vsem našim delavkam ob njihovem prazniku čestital Danilo Kovačič, nato pa je še izročil vodji Slovenskega okteta tovarišu Tonetu Kozlevčarju spominsko plaketo „Novoteksa“.

Tovariš Kozlevčar se je v imenu okteta zahvalil in prav tako predal tekstilni tovarni „Novoteks“ plaketo „Slovenskega okteta“ ter obdaril najstarejšo delavko v našem pod-

jetju, tovarišico Mileno Sajevec iz obračuna OD.

Sledil je kulturni program, v katerem je oktet zapel šest pesmi, z deklamacijami in pesmicami pa so nastopili še otroci iz tovarniškega vrta. Ob koncu se je tov. Kozlevčar zahvalil naši delovni organizaciji za pomoč in podporo, ki smo jim jo nudili v 25 letih njihovega delovanja, nato pa je vsa „pisana karavana“ odšla na Vinico in v Metliko, kjer so bile prav tako proslave v počastitev dneva žena.

O SEŠTANKOVANJU

Prebiral sem naše glasilo in se spomnil, da bi tudi sam lahko kaj napisal. Recimo o sestankovanju.

Ko opazujem naše sestanke, zbere delovnih ljudi in podobno, mi je težko. Nikoli se ne oglasi nihče od mojih sodelavcev, neposrednih proizvajalcev. Morali bi reči odkrito, kaj mislijo, da je prav zanje in za vse nas. Morda se bojijo posledice? Kritike?

So ljudje, ki kritizirajo po dolgem in počez in ne vidijo vseh tistih pozitivnih stvari, ki so v naši družbi. Na sestankih, kjer bi lahko kaj rekli, pa so seveda tiho. Modro, ni kaj reči.

Eni so tiho zato, ker se ne znajo izražati in jih sploh nič ne zanima. Ne zanimajo jih stvari, ki bi jih mo-

rale zanimati; stvari namreč, ki so pomembne za vse nas, ki delamo v eni OZD. Eni so tiho, čeprav so izobraženi. Kaj in koga ti čakajo?

Res je, da smo ljudje zelo različni; toda v primerih, ko si zastavimo isti cilj, moramo biti celo zelo enotni, da ta cilj tudi uresničimo. Vsak pač po svojih sposobnostih in možnostih.

Mislím, da še vedno obstaja bojazen, da bo nekdo, ki bo javno izrazil svojo misel, ki morda nekaterim ne bo všeč, kaznovan za to. Ne denarno, temveč moralno! Dolgo bo še trajalo, da se bomo rešili teh predsodkov, ki pa včasih le niso samo predsodki.

Hk

Primerni delovni prostori – večja produktivnost

Faktorje, ki vplivajo na delovno storilnost, delimo v dve skupini. Eno skupino sestavljajo tehnični faktorji, kamor sodijo: tehnološka razvitost, tehnološka organizacija dela, metode in tehnike ter fizikalni pogoji dela, kot so: primerna razsvetljava, klima, ventilacija, odmori.

Drugo skupino sestavljajo človeški faktorji, to so sposobnosti in motivacije.

Ti dve skupini ne delujeta na delovno storilnost neodvisno druga od druge, vendar imajo človeški faktorji močnejši učinek. V delu namreč človek najde samega sebe. Tu lahko zadovolji svoje osebne ambicije, svoje skrite želje, svoja intimna stremjenja. Vendar delo dobi pravo vrednost šele takrat, kadar človek vnese v njega vse najboljše in najvrednejše, kar ima v sebi. A to je možno le tedaj, če človek v delu najde zadovoljitev svojih nagonskih potreb, da preko koristne aktivnosti izvozi samega sebe. Teh nagonskih potreb je v človeku več vrst, zato je človek z več strani motiviran za delo.

Zmotno je prepričanje, da je za učinkovito delo zadostna samo ena vrsta motivacije –

visok osebni dohodek. Jasno je, da vsak človek želi in tudi mora z delom dobiti sredstva za življenje. Vendar ta motiv ne zadostuje, da bi človek pri svojem delu dal vse od sebe. Če je delavec motiviran samo z osebnim dohodkom, bo v delo vlagal samo toliko energije in sposobnosti, kolikor se njemu zdi, da je potrebno, da bo dobil znesek, ki ga pričakuje. Toda človek lahko za isto vsoto denarja naredi več in boljše, vendar samo pod pogojem, da ga na to navaja še kaj razen višine osebnega dohodka.

Mnoge raziskave in ankete, ki so bile izvedene z namenom, da se ugotovi, kateri faktorji vplivajo na to, da delavci vložijo v delo vse svoje razpoložljive moči, so pokazale, da je zelo pomemben motiv stimulativno stališče predpostavljenih do delavca. Če zna predpostavljeni ohrabriti delavca, če spoštuje njegovo osebnost in sprejema njegovo individualnost, bo delavčeva storilnost gotovo večja, kot če bi delal v okolju, kjer se nihče ne zanima zanj.

Močan motiv za delo so tudi priznanja, pohvale za delo, ki ga dobro opravi. Le-te ga stimuli-

rajo, da v delo vloži še več truda, kajti človekova potreba po afirmaciji ne more biti nikoli zasičena.

Zanemariti se pa tudi ne sme človekove potrebe po ugodnem delovnem okolju. Tu sta mišljeni tako fizikalna kot psihološka komponenta delovnega okolja. Fizikalno komponento predstavljajo primeren delovni prostor, red v prostoru, ritem dela, harmonijo barv, primerno temperaturo, svetlobo in vse tisto, kar lahko sproži v človeku prijetno počutje.

V proizvodnji se problem primernega delovnega prostora v takšni meri običajno ne pojavlja, pač pa se pojavlja v upravi. Tu se nemalokrat dogaja, da v majhnem prostoru opravlja svoje delo 6, 7 ali celo več delavcev, katerih delo se med seboj precej razlikuje. Zaradi razlikosti dela pride do tega, da pri delu motijo drug drugega. To pa vsekakor negativno vpliva na njihovo delovno storilnost.

Če se temu pridruži še problem sprejemanja strank (večina teh delavcev ima opravka s strankami), se pojavi še en problem – nespontane prekinitve dela sodelavcev. Takšne prekinitve dela, ki se pojavijo takrat, kadar delavec še ne občuti potrebe po odmoru, delujejo kot motnja, ki razbija pravilen ritem dela. Posebno neugodno

so takšne nepredvidene prekinitve dela v obdobju uvajanja v delo, ker znatno podaljšujejo ta čas uvajanja. Moten ritem dela pa povzroča tudi psihično napetost, ki lahko neugodno vpliva na osebne odnose med sodelavci. Takšno stanje seveda povzroča nezadovoljstvo pri delavcih, jih demotivira za delo, s tem pa lahko znatno upade njihova delovna storilnost.

Na delo, ki predstavlja sestavljeno aktivnost in sestavljeno sredstvo za zadovoljitev novih človekovih potreb, ne vpliva torej samo en motiv, marveč množica motivov. Vsi ti lahko obstajajo istočasno v eni osebi, vendar se izmenoma aktualizirajo. Zaradi tega imajo lahko v različnih situacijah iste potrebe povsem različne vrednosti. Potreba, ki prevladuje in vodi človekovo obnašanje v enem trenutku, ima lahko povsem neznatno vrednost v drugem trenutku.

Samo dejstvo, da navaja človeka na delo več potreb, jasno kaže da delo, delovna situacija predstavlja izvor za zadovoljitev velikega števila potreb. Delo, ki nudi več možnosti za zadovoljitev večjega števila potreb, bodo ljudje opravljali z večjim zadovoljstvom, z večjim elanom, ker jih izkušnje učijo, da jim bo takšno delo tudi v bodoče nudilo nova zadovoljstva.

A. SMERDU

Velikokrat se je že zgodilo, da trgovski potniki ali tujci sprašujejo za našo tovarno. Napotimo jih v Bršlin, nato preko proge, in zgodilo se je že, da so odšli naravnost naprej in pri vojašnici spraševali, kje je Novoteks.

Sedaj bo raznih zapletov in težav konec, saj so pred dnevi delavci IVS na odcepu za Novoteks (ko prečkamo progo – levo) postavili napis „NOVOTEKS“, ki jasno pokaže smer, kje je naša tovarna in oddaljenost od glavne ceste. Tabla bi lahko sicer že dolgo časa stala, toda še vedno velja: nikoli ni pozno!

Trenutek poezije...

ZALJUBLJEN

zaljubljen u svoju krhku biljku tame
ne izlazim iz nesaniice
u nevreme

u grlu glasovita trešnja cveta
čelo zamka ljupka
čelo smrtnost sveta

ranjen čistim izgovorom umiranja
mислеći na vreme
na tvoj poljubac nebeski
nadnosim telo nad osipanje zemno

sečivo se glasno smeje
oblik tvoj je nemogući
ljubavi moja

zveri su učinile zločin nad čelom
mladog ljubavnika
njegove ruke još pune hrolofila
više ne cvetaju
dolazi vreme osipanja
vreme nevremena

ova opasna blizina mora
ova zverka što opseda pitome predele čela
ova glad što i progonitelje muči

MEHO BARAKOVIĆ

Nekaj o delavski kulturi

Kultura ni samo kino, gledališče ali knjiga. Kultura je vse naše delo, naše ustvarjanje. Tudi boj delavcev za njihovo osvoboditev je bil kulturni boj.

„Brez kulturnega napredka delavci ne bodo zmogli upravljanja,“ je nekoč zapisal tovariš Tito. Kultura naj bo del delav-

čevega življenja, naj jo zna vrednotiti in uživati.

Brez dvoma je, da produktivnost dela v veliki meri vpliva na humanizacijo dela in dviganje kulturnega nivoja delavcev. Ugotavljamo, da delavci nastopajo v glavnem le kot potrošniki kulturnih dobrin in le malo kot ustvarjalci. Vzrok lahko iščemo v pomanjkanju kulturne vzgoje, v slabi kulturni politiki, ki ne išče stika z uporabniki. Na področju razvijanja kulturne dejavnosti v tozdih ima sindikat prav gotovo odgovorno nalogo.

Na RO ZSS so predlagali, naj bi vsak tozd imel komisijo, ki bi skrbela za izobraževanje in kulturno dviganje delavcev. Najosnovnejša naloga teh služb bi bila zainteresirati delavce za izobraževanje ob njihovem delu. V ta namen naj bi tozdi organizirali tovarniške knjižnice, kvize znanja, seminarje, predavanja, razstave ročnih del, fotografske razstave, razstave slik, recitatorske skupine itd. Oblika kulturnega izobraževanja strokovnjakov je tudi članstvo v društvu

inženirjev in tehnikov, delovanje na področju inovacij, dobro organizirana informativna služba, izdaja tedenskih in mesečnih časopisov in podobno.

Delovni ljudje še niso prisotni pri oblikovanju kulturnih programov. Sindikati bi morali imeti nalogo ugotoviti kulturne potrebe in želje delavcev v tozdih in jih posredovati kulturnim ustanovam.

V nekaterih delovnih organizacijah v Celju in Mariboru komisije za kulturo tesno sodelujejo s šolo, delavsko univerzo in drugimi kulturnimi ustanovami. V Radovljici recimo delajo 5 ur na leto za proslave, ki jih imajo običajno kar preko ozvočenja med delovnim časom, od 13.30 do 14. ure za dopoldansko in popoldansko izmeno hkrati.

Kultura je pravzaprav del samoupravljanja, zato bi morali DS posameznih tozdov uvrstiti na dnevni red razpravo o kulturnih razmerah in potrebah delavcev v tozdih.

Mira

Boljši časi za tovarniški vrtec

Vsak dan, ko hodimo na dopoldansko malico, lahko opazimo in tudi slišimo nad menzo ropotanje in ostale znake, da se v zgornjih prostorih nekaj dela. Če se povzpemo po stopnicah proti ambulantni, vidimo delavce IVS, kako popravljajo strop, parket, okna in vrata ter napoljujejo podometno elektriko.

S popravilom prostorov nad tovarniško jedilnico bo za po-

trebe vrtca pridobljenih 61 m² bivalne površine, s pomožnimi prostori (umivalnice in garderobe) ter sanitarijami pa še dodatnih 15 m². V vrtec zaradi tega trenutno novih otrok ne bodo sprejemali, temveč bodo le nekoliko rešili sedanje že pretesne in neprimerne prostore, v katerem se morajo stiskati naši malčki.

Vsa dela opravlja investicijsko-vzdrževalni sektor, predvidoma bodo končana konec aprila, celotni stroški pa bodo 150 tisoč dinarjev.

Obnovitvena dela bi sicer morala biti dokončana že lanskega decembra, zavlekla pa so se zaradi zasedenosti gradbene skupine pri IVS (nova trgovina v Bršlinu) in zaradi uskladitve z novim projektom za novo jedilnico in otroški vrtec.

Vojaki v Novoteksu

V soboto, 6. februarja, so obiskali našo tovarno vojaki in starešine VP 3957 iz kasarne „Milan Majcen“ v Bršlinu.

Vojake, ki so prišli pred dobrim mesecem na odsluženje vojaškega roka v Novo mesto, je po tovarni vodil tovariš Savo Danev. Gostje so se zelo zanimali, kakšen je postopek, da dobimo iz preje blago in gotove konfekcijske izdelke.

Po končanem ogledu tovarne so izrazili starešine željo, da bi lahko še kdaj pripeljali mlade vojske na strokovno ekskurzijo po Novoteksu. Nato je mladinska organizacija povabila vojske na zakusko v tovarniško menzo.

Ob letošnjem pustnem praznovanju je bilo v Novoteksovem vrtcu še posebno živahno. Vsi otroci so se pisano našemili in veselemu rajanju in plesanju ni bilo ne konca ne kraja. Malčki so se v maskah napotili na sprehod po Marofu, nato pa so se vmili na igrišče za tovarniško menzo, kjer so nadaljevali „proslavljanje“. Na sliki: Indijanci, mucke, rdeče kapice, kavboji, miki miške, pajaci in številne druge pravljичne osebe med igro in plesom.

Bolniška v januarju 1976

Bolniški	Bolniški izostanki do 30 dni	Porodn. izostanki nad 30 dni	Skupaj bolniška		% boln. na ure brez DP
Metlika	2.048	1500	1472	5020	9,5
Predilnica II	904	600	368	1872	5,7
Priprava	1848	1288	1480	4616	15,4
Dessinatura	40	148	232	420	13,1
Tkalnica	1664	1152	184	3000	8,2
Oplemenitiln.	2824	2256	2300	7380	16,0
Pletilnica	—	—	368	368	18,6
SS Tkanine	480	168	136	784	5,1
TOZD TKANINA	7760	5612	5068	18440	11,1
Krojilnica N.m.	376	192	184	752	15,2
Konf. N.m.	1712	2240	3424	7376	15,2
Trebinje	1360	698	1288	3346	9,0
Vinica	1520	296	3112	4928	11,5
SS Konfekcije	360	200	1072	1632	10,2
TOZD KONFEKCIJA	5328	3626	9080	18034	12,1
TOZD STREŠNIK	1032	696	—	1728	10,8
TOZD TRGOVINE	208	40	552	800	6,2
IVS	448	360	—	808	4,3
SS — centralne	40	96	640	696	3,4
Menze	360	92	144	596	13,1
SKUPAJ NOVOTEKS	17144	12022	16956	46122	10,4

V mesecu januarju 1976 ima najnižji procent bolniških skupaj s porodniško — oddelek centralnih skupnih služb. Najvišji odstotek pa ima oplemenitilnica v tozdu Tkanina. Procent za celotno podjetje je v januarju 10,4, oziroma je za 0,4 % višji kot v letu 1975.

Letno poročilo ambulantne Novoteks

V letu 1975 je bilo v ambulantni „NOVOTEKS“ pregledanih 12.058 pacientov, povprečno 48 pacientov na dan. To so bili prvi pregledi, ponovni pregledi ter pregledi upokojujencev. Všteti so tudi pregledi za sprejem v delovno razmerje. V primerjavi z letom 1974 je letos pregledanih 480 pacientov več (leta 1974 je bilo 11.578 pacientov).

V letu 1975 je izgubljenih 38.235 delovnih dni na račun bolniškega staleža (v to ni všteti

porodniški dopust), torej za 4.472 bolniških dni več kot v letu 1974 (33.235). Iz teh števil je razvidno, da kljub padcu števila zaposlenih narašča število pregledov in število bolniških dni. V letu 1975 je tovarna NOVOTEKS (tozdr Tkanina, Konfekcija, CSS in Trgovina) imela 1.712 zaposlenih – torej 83 manj kot v letu 1974. Ker je podjetje razdeljeno na tozde, je zanimivo videti, na katere tozde odpade glede na število zaposlenih največ pregledanih pacientov in bolniških dni.

TOZDR TKANINA

zaposlenih	leto	št. pacientov	št. bol. dni
982	1975	3.467	26.300
1.019	1974	3.260	23.201
37 manj		207 več	3.199 več

TOZDR KONFEKCIJA

zaposlenih	leto	št. pacientov	št. bol. dni
402	1975	1.269	7.932
467	1974	1.075	6.728
65 manj		194 več	1.204 več

CSS PODJETJA

zaposlenih	leto	št. pacientov	št. bol. dni
255	1974	492	3.572
288	1974	423	3.360
17 več		69 več	212 več

TOZDR TRGOVINA

zaposlenih	leto	št. pacientov	št. bol. dni
73	1975	22	431
71	1974	47	468
2 več		25 manj	37 manj

Iz teh števil je razvidno, da je glede na število zaposlenih v posameznih tozdrh „kriv“ za največji porast pregledanih pacientov, še posebno pa za večje število bolniških dni, tozdr

Tkanina. V prikazani analizi je razvidno št. pacientov in bolniških dni po šifrah (skupinah bolezni), torej po patologiji bolezni. V letu 1975 je izrazilo poraslo število pregledanih

Modni kotichek

Dve modni in zanimivi krili iz kolekcije pomlad-poletje 1976, ki zaradi svoje ravne linije pristojata prav vsem.

Prva je krojena iz balonske svile, okrašena z dvojnimi šivi, dvema enospasulnima žepoma ter zadaj z razporkom po dolžini.

Druga je krojena iz jeansa, z razporkom ter dvema žepkoma s poklopcom. Krilo ima poudarjene okrasne šive z rumenim sukancem.

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Od 17. januarja do 9. marca so na novomeški transfuzijski postaji darovali kri naslednji NOVOTEKSOVI delavci: Marija Žagar (do sedaj že 5-krat), Marija Grum (5), Viktor Potočnik (9), Alojz Blažič (12), Štefka Mlakar (2), Fani Kranjc (3), Jožica Kocjan (6), Jože Klobučar (13), Jože Kinčič (6), Martina Koračin (9), Martina Mesarič (5), Fani Palčar (2), Vida Šenica (10), Ljudmila Mesojedec (7), Bojan Pureber (8), Cveta Fink (7), Anton Drčar (6), Angela Razpotnik (4), Marija Dobovičnik (3), Anton Ajdišek (12), Ivan Radoš (4), Jože Jerman (8), Franc Ribič (7), Rudi Zupan (27), Fani Zupančič (3), Dušan Vasič (13), Milan Stipič (7), Jože Zabukovec (6), Valentin Levstik (12), Štefka Jankovič (4), Ivan Kocjančič (19), Anton Kobe (3), Tomaž Potočar (10), Marjan Golob (5), Matija Gazvoda (21), Jože Žugelj (17), Ana Bedek (2), Janez Turk (8), Anica Mirtič (3), Martin Može (2), Franjo Jerkovič (8), Zdenka Pust (3), Anica Kocjan (6), Slavko Dravinc (12), Martin Žura (15), Peter Mali (10), Mirko Mohar (6), Jože Miklič (9), Jože Lužar (3), Rado Rajer (7), Marjan Palčar (11), Mirko Nilič (11), Milka Nemanič (13), Terezija Kambič (5), Anton Primc (7), Drago Mihalič (7), Srečko Serčič (11), Franc Rajer (12), Marija Rajer (3), Marija Kralj (4), Jože Smrekar (22), Zdravko Sančanin (10).

pacientov in bolniških dni za naslednje skupine bolezni: 1. ostale infekcijske bolezni; 4. endokine bolezni; 6. bolezni nervnega sistema; 15. zvišan ali znižan pritisk; 16. bolezni ožilja; 21. bolezni genitalnega sistema; 26. poškodbe izven delovnega časa.

Ostale skupine bolezni kažejo relativno malo odstopanja od leta 1974. Evidenten je padec št. pacientov in bolniških dni pri skupini 17 (bolezni dihal) in 18 (poškodbe pri delu – skoraj za 2%). Žal je padec tega števila v skupini 17 navidezen, ker je poraslo št. pacientov in bolniških dni v skupini 2 (ostale infekcijske bolezni). Ti dve skupini sta si zelo sorodni, tako da je težko definirati, v katero skupino (2 ali 17) spada posamezna bolezen. Razdelitev je možna le po zdravnikovi presoji, glede na simptomatologijo.

Porast števila pacientov je odvisen tudi od tega, ker smo letos v ambulantni sistematično obdelovali paciente po določenih skupinah (srce, ožilje, pritisk). Na ta način je bilo odkritih niz patoloških stanj, ki so zaradi resnosti zahtevala bolniški stalež. To leto žal ni mogoče prikazati odstotka bolniškega staleža glede na dejansko opravljene ure v tem letu, ker ti podatki do sedaj v podjetju še niso zbrani. Zato tudi ni mogoče ugotoviti eventualnega odstopanja bolniškega staleža od slovenskega povprečja.

Vzrok porasta števila pacientov in bolniških dni bo težko ugotoviti. To je splošni pojav tudi na področju cele Jugoslavije. Vse, kar nmredimo, je, da pozivamo vse delavce, naj iščejo zdravniško pomoč samo takrat, kadar je res upravičena in potrebna. Pomoč naj iščejo pravočasno, torej na začetku bolezni, da jo lahko hitro pozdravimo in da bo izguba delovnega časa čim manjša.

Strokovna ekskurzija

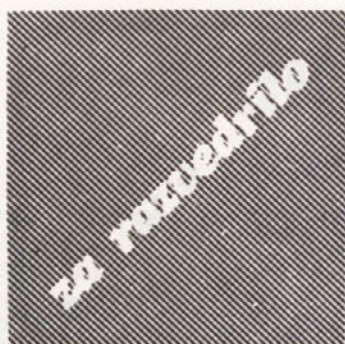
V torek, 9. februarja, so bili na strokovni ekskurziji v Novoteksu dijaki Kmetijskega šolskega centra z Grma.

Bodoči kmetijski strokovnjaki, ki letos obiskujejo 1. razred, so si pod vodstvom tov. Kovačiča ogledali celotno Novoteksovo proizvodnjo – od predilnice do oplemenitilnice in končnega pregleda blaga. Vsi so bili nad novimi stroji in tehnologijo navdušeni, saj so se prvič seznanili s tovrstno industrijsko panogo.

ZAHVALA

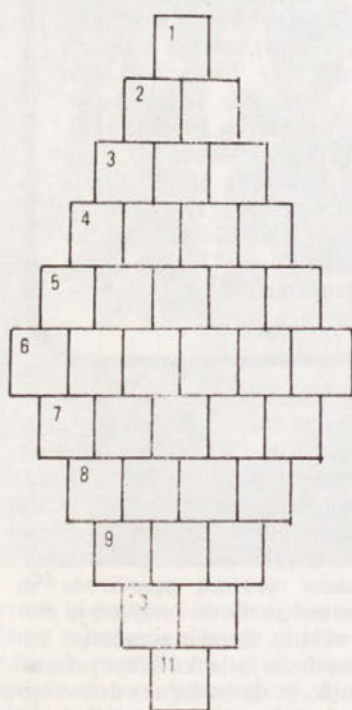
Ob smrti mojega dragega očeta se iskreno zahvaljujem vsem za podarjeni venec in spremstvo na zadnji poti.

MARIJA PIRKOVIČ

Rešitev vretena iz prejšnje številke: L, LM, LIM, MILO, IMOLA, LIMONA, MILAN, LIMA, AMI, MI in I.

Vreteno

1. kisik
2. avtomobilna oznaka Gorice
3. gaj
4. naga
5. živeti v razumevanju
6. muzikant
7. staro grško mesto
8. vzpetina
9. trobilo
10. grška črka
11. polmer

NOVOTEKS NOVOTEKS
NOVOTEKS NOVOTEKS
NOVOTEKS NOVOTEKS
NOVOTEKS NOVOTEKS
NOVOTEKS NOVOTEKS

PRVENSTVO KD „NOVO MESTO“

S 15. marcem so se pričela tekmovalna prvenstva kegljaškega društva Novo mesto v borbenih igrah. Tekmovanje poteka v dveh skupinah. V skupini A igra prva ekipa Novoteks, v B pa druga ekipa. Prav tako tekmuje v skupini B društvena ženska ekipa, za katero kegljajo tudi naše kegljačice. Že v prvem nastopu so ženske na Loki premagale Mirno peč (336:316) in osvojile prve točke. Nastopile so Zupančič, Majda Konda, Marička Konda in Zadkovič.

Odlično organizirana tekstiliada

V petek, 27. februarja, je bila na Krvavcu 18. zimska tekstiliada, katere pokrovitelj je bila naša tovarna.

Tokrat se je prijavilo 45 delovnih organizacij s 603 nastopajočimi. Tekmovalci so bili razvrščeni v več skupin, in sicer: mlajše članice, članice, mladinci, mlajši člani in seniorji. Največ uspeha so imele tekstilne tovarne z Gorenjske, naša tovarna pa se v ekipnem tekmovalstvu žal ni uvrstila, ker nismo imeli prijavljene ženske ekipe. Med posamezniki se je izkazal Bruno Koprivnik, saj je med 156 tekmovalci zasedel odlično 13. mesto.

Rezultati – mlajše članice: 1. Burnik (Induplati), 2. Dovžan (BPT), 3. Kavčič (Sukno) itd. Članice: 1. Kobi (Uniteks), 2. Filipan (Jugotekstil), 3. Jakopin (Tekstilindus) itd. Mladinci: 1. Maver (Tekst. cen. Kranj), 2. Zupan, 3. Rozman (oba BPT) itd. Mlajši člani: 1. Zupan (Sukno), 2. Bokal (Uniteks), ... 53. Tine Brudar, ... 55. Boris Ilovar (oba Novoteks). Zaradi padca je odstopil Miha Legan. Člani: 1. Gorjanc (Tekstil), 2. Jardas (Toper), ... 13. Bruno Koprivnik, 87. Riko Resnik, 108. Andrej Uhan (vsi Novoteks). Seniorji: 1. Pogačnik (Veletekstil), 2. Lang (BPT) itd. Le nekaj metrov pred ciljem so se našemu tekmovalcu Viktorju

Cujniku odpele smuči in je moral odstopiti.

Končni vrstni red: 1. BPT Tržič, 2. Sukno Zapuže, 3. Gorenjska predilnica Škofja Loka, 4. Tekstilni center Kranj itd. Ekipa Bombažne predilnice

in tkalnice iz Tržiča je zmagala že trikrat zapored in je dobila pokal v trajno last. Tekstilci se bodo ponovno zbrali na „zimski olimpiadi“ prihodnje leto, ko bo organizator 19. tekstiliade tovarna Induplati iz Jarš.

Koprivnik, Brudar in Legan na Tekstiliadi

Prvenstvo Novoteksa za posameznike

V mesecu marcu se je pričelo tekmovalno prvenstvo Novoteksa v kategoriji posameznikov in posameznice. Ženske tekmujejo v disciplini 2 x 100 lučajev, moški pa najprej 1 x 100 lučajev; po tem nastopijo jih nadaljuje tekmovalce še samo polovica – 1 x 100 lučajev, najboljših 8 iz obeh nastopov pa bo imelo še en nastop na 200 lučajev. Seštevek iz vseh treh nastopov bo odločil o novem prvaku in vrstnem redu.

Do sedaj je bilo odigrano 1. kolo in je znana polovica, ki bo tekmovalce nadaljevala. Trenutno sta v vodstvu Blažič in Zupančič s 472 podrtimi keglji, sledi Zabukovec (441), Rolih (435), Dolinar (433), Pirc (432), Istenič (432), I. Dravi-

nec (420) itd.

Rezultati pri tekmovalstvu žensk po prvem kolu: Majda Konda 416, Koprivnik 401, Marička Konda 379, Zadkovič 364, Zupančič 362, Kacin 362 itd.

Udeležba na prvenstvu je zares velika, saj nastopa 10 žensk in 47 moških. Rezultati so odlični, saj je že v prvem nastopu kar 15 tekmovalcev in 2 tekmovalki presegle mejo 400 kegljev.

ZAHVALA ZA DARILO

Vsako leto organizira Slovensko planinsko društvo „TRIGLAV“ v Švici smučarsko tekmovalno v veleslalomu, na katerem tekmujejo samo Slovenci, ki so na začasnem delu v tej državi.

Letos, na jubilejnem 5. tekmovalstvu, je nastopilo 210 tekmovalcev pred približno 600 gledalci – našimi rojaki in prijatelji. Pred dnevi je prispelo v našo tovarno zahvalno pismo, v katerem se nam prireditelji „Slovenskega veleslaloma“ toplo zahvaljujejo za poklonjeno darilo; poslali smo jim kilske ostanke.

Dolenjska kegljaška tekstiliada

17. in 18. aprila bo na kegljišču „Loka“ prva dolenjska kegljaška tekstiliada. Organizator je tovarna perila Labod iz Novega mesta. To tekmovalstvo bo služilo tudi kot kvalifikacija za uvrstitev na republiško tekstiliado, na kateri bo nastopilo 8 najboljših ekip iz vse Slovenije.

Ker je Novoteks kot organizator tekstiliade že finalist, se bo v finale uvrstila poleg Novoteksa najboljše uvrščena ekipa na dolenjski tekstiliadi. Tekmo-

vanje bo organizirano v naslednjih disciplinah: ženske ekipno 4 x 100, dvojice in posameznice; moški pa borbene igre 10 x 6 x 3 x 2, ekipno 6 x 200, dvojice ter posamezniki. Zmagala bo tista ekipa, ki bo v ženski in moški konkurenci po posebnem točkovnem sistemu zbrala največje število točk.

Finalno tekmovalstvo najboljših ekip bo 29. in 30. maja na kegljišču „Loka“ v istih disciplinah.

Novoteks

NOVOTEKS je glasilo tekstilne tovarne Novo mesto. Izhaja vsako prvo sredo v mesecu v nakladi 2900 izvodov. Urejuje ga izdajateljski svet: Mira Kovačič, Konrad Mehle, Marinka Miklič, Franc Pavlin, Slavko Polak, Anica Resnik in Miran Simič. Predsednik izdajateljskega sveta je Franc Pavlin. Odgovorni urednik Miha Gošnik. Uredništvo in uprava: Novoteks, Novo mesto, Foersterjeva 10. Stavek, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list, tiska Knjigotisk Novo mesto.